

koliv přirozený, bylo by odvození tak příkrých důsledků zřetelem k možnosti resp. nemožnosti uzavření manželství mezi oběma subjekty adopce návratem ke kanonickému nazírání na spirituální poměr mezi břimovancem a jeho kmotrem, který zakládal duchovní příbuzenství, tvořící překážku platného manželství. Z důvodové zprávy k osnově vysvítá, že mohlo by se jednat pouze o překážku dispensabilní, kterou k žádosti bylo by možno prominouti, za současného opakování manželského konsensu. Tomu nasvědčuje i znění cit. odst. 2. § 7 osnovy: »...manželství uzavřené... proti záповědi.«

Důvodová zpráva dále praví: »Jelikož však nutno především chrániti manželství (§ 126 ústav. listiny), stanoveno, že manželství uzavřené mezi osvojitelem a osvojencem zrušuje osvojení a jeho účinky.« Je zde tedy manželství zásadně přípustno — pokud zde ovšem není jiné platné překážky — ale pod sankcí zrušení adopčního poměru a účinků jím založených.

Podle odst. 4. § 7 osnovy vyžaduje se, aby zánik osvojení ve všech případech oznámen byl soudu příslušnému podle §§ 9 a 10 osnovy, za účelem zápisu změny jména v matrice. Slova »změny« není zde ovšem použito přesně v technickém slova smyslu; jedná se vlastně o uvedení poměru ve stav quo ante, tedy o negaci změny, adopci vyvolané.

Třetí hlava osnovy shrnuje v jediném § (8) náležitosti smlouvy adopční. O formě smlouvy učiněna zmínka již shora. Hlavním a po zákonu nutným obsahem smlouvy je stanovení jména, kterého osvojenec adopcí nabude; modifikace ostatních účinků smlouvy ponechává se vůli stran potud, pokud se nepřičí zákonu. Nebylo-li ničeho ujednáno o dědickém právu, platí ustanovení § 755 obč. zák. Oproti dosavadní praxi nerozeznává osnova mezi potvrzením a schválením smlouvy adopční a zavádí jednotnou formu soudního nebo poručenského (opatrovnického) schválení, jímž teprve stává se smlouva právně účinnou. (Odst. 3. § 8.)

Pro praxi nejcennější jsou ustanovení hl. IV. (§§ 9 až 12) osnovy, obsahující soudní příslušnost a řízení.

Je-li osvojenec svéprávným, je příslušný pro schválení smlouvy okresní soud, u něhož má osvojitel svůj obecný soud ve věcech sporných. (§ 9 osnovy.) U osvojenčů nesevéprávných příslušný je ke schválení smlouvy adopční onen sborový soud I. stolice, jenž je jinak pro nesevéprávného příslušný ve věcech poručenských (opatrovnických). Tento soud rozhodne pouze po vyšetření poměrů pro schválení rozhodných o žádosti, usnesení o ní podléhá však definitivnímu schválení: a) v obvodu, pro nějž platí jur. norma z r. 1895, nadřízenému sborovému soudu, b) na Slovensku a P. Rusi poručenskému úřadu II. stolice. (§ 10 odst. 1.) Při ev. rozkladu nebo stížnosti (odvolání) proti vyřízení této druhé stolice, platí postup instanční podle norem c. ř. s.

Smlouvu s příslušnými doklady podati je trojmo. Jedno pare založí soud do sbírky listin, po jednom pak obdrží strany. (§ 11.) Je-li jedním ze subjektů smlouvy adopční cizinec, platí pro postup při řízení předpisy právního řádu onoho státu, jehož příslušníkem jest osvojitel. Opačně v otázce nutnosti přivolení dítěte neb jeho zástupce nebo jiného úřadu, rozhodným je právní řád onoho státu, jehož příslušníkem jest osvojenec. (§ 12.)

Hlava V. (§ 13) osnovy, obsahuje posléze derogační klausuli a ustanovení konečná: Zrušují se všechny dosud

platné předpisy o smlouvě adopční a to: §§ 179—185, 755 a 756 poslední věta obč. zákona, §§ 257—262 nesp. pat., dosavadní právo zvykové, zák. č. XX. z r. 1877 a nařízení dosud platná v této otázce na Slovensku a P. Rusi.

Smlouva adopční nebude snad v notářské praxi — alespoň v oblasti dosavadního obč. zákona — případem tak četným; ale je jisto, že strany obrátí se i v tomto případě s větší důvěrou na notáře, už pro povahu smlouvy samé, jež tvoří jen nepatrný zlomek velkého komplexu právních případů, spadajících do řízení nesporného, jednak snad i z důvodů tradicionelních: již u Římanů bylo podmínkou arrogace nedospělého, aby bylo stipulováno osobě veřejně působící (servus publicus) — v dnešním pojmu slova tedy totéž co notáři — pokud se týkalo vydání jmění po smrti arrogovaného jeho zákonným dědicům. I toto ustanovení nemělo patrně jiného účelu, než celé dnešní řízení nesporné: mělo býti svojí obřadnou formou jakousi zárukou, že arrogace nebude zneužito ke škodě nedospělcově a ve prospěch arrogatorův — tedy podobné kautelární ustanovení, jaké obahuje náš občanský zákon v § 756 i. f.

Rozhodnutí nejvyššího soudu.

Vypověděli-li člen společenstva všechny své podíly dříve než zapsána byla ve společenstevním rejstříku změna stanov ohledně zvýšení členských podílů, není již povinen podíl svůj dle změněných stanov doplniti a stejně není také povinen k doplatku na vyrovnání schodku bilančního, nebyli-li tento schodek zjištěn za rok, do kdy trvalo jeho ručení.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze 14. října 1927 R I 503/27. Vrchní zem. s. v Praze R IV 405/26. Krajský soud v Liberci K 40/24.

Výrobní společenstvo s ruč. obm. zvýšilo usnesením valné hromady ze dne 27. února 1921 závodní podíl ze 200 Kč na 500 Kč. Na valné hromadě dne 4. června 1922 usneslo se družstvo na likvidaci a konečně dne 31. prosince 1924 byl nad jměním jeho vyhlášen konkurs. Konkursní soud schválil výpočet příspěvků, kterými mají přispěti členové společenstva k úhradě konstatovaného schodku usnesením ze dne 29. dubna 1926 K 40/24.

Rekursu občana P., který, ač popíral členství a tudíž i záruční povinnost, přece byl do výpočtu schváleného konkursním soudem zahrán do shora uvedeného usnesení konkursního soudu výpočet prostředků k úhradě schodku schvalujícího, rekursní soud vyhověl uznáv, že členství stěžovatelovo zaniklo a že ohledně nestává suplementární a zaruční povinnost.

Do rozhodnutí toho stěžoval si správce konkursní podstaty, leč nejvyšší soud dovolacímu rekursu jeho nevyhověl.

Důvody: Aby mohlo býti posouzeno, zda Pa postihuje vůbec záruční povinnost dle §u 76 zákona ze dne 9. dubna 1873 č. 70 ř. z. neb snad jen v míře obmezné, nutno řešiti tyto otázky:

1. Zda bylo po zákonu přípustné, aby se valná hromada dne 2. března (správně 27. února) 1921 mohla usnésti na zvýšení závodních podílů ze 200 Kč na 500 Kč.

2. Zda byl usnesením tím vázán i P.

3. Jaký vliv měla jeho výpověď na zákonnou a statutární povinnost Povů.

Stanovení výše závodního podílu jest nezbytnou složkou společenstevní smlouvy (srov. § 5 zákona č. 70/1873: »Der Genossenschaftsvertrag muss enthalten« a k tomu č. 5).

§ 9 a), § 33, odst. 2. téhož zákona připouští změnu společenstevní smlouvy (stanov) zcela všeobecně bez jakéhokoliv obmezení na určité její součásti (§ 5), tedy také zvýšení závodních podílů. Při tom ovšem § 33, odst. 2. cit. zák. vyžaduje, aby byla změna usnesena kvalifikovanou většinou valné hromady, nemají-li stanovy co do této většiny jiného předpisu

(srovn. Randa Handelsrecht II, díl str. 221 a Adler Clemens 2153 a 2169).

Práv členů, kteří pro zvýšení nehlasovali, není se tím nijak dotčeno, neboť přistoupiťe za členy, musili si uvědomit, že podle § 27 družst. zák. mohou vykonávat svá práva jen hlasováním na valné hromadě, tudíž také počítati s případnou změnou společenstevní smlouvy jim snad nevyhovující.

Usnesení valné hromady ze dne 27. února 1921, jímž byl závodní podíl zvýšen na 500 Kč, nevázalo však Pa, který té doby byl sice členem družstva, ale své podíly vypověděl ještě před 29. březnem 1921, kdy usnesení valné hromady bylo zapísáno do společenstevního rejstříku a tím teprve stalo se účinným (srovn. rozhodn. č. 4798 sb. nejv. soudu).

Podle čl. 8. stanov přestává býti členem družstva, kdo vypověděl všechny podíly. Členství končí však v tomto případě teprve uplynutím správního roku, který se podle článku 28. stanov počítá od 1. ledna do 31. prosince. Přestal tudíž býti P. členem teprve uplynutím roku 1921. Podle čl. 6. stanov ručí člen pro případ konkursu nebo likvidace družstva, pokud imění družstva nestačí k vyrovnání jeho závazků ve smyslu §§ 76 a 78 zákona z 9. dubna 1873 č. 70 ř. z. mimo celým obnosem upsaných podílů ještě i dalším obnosem jednonásobným a podle druhého odstavce čl. 10. stanov trvá ručení ještě po celý rok následující po onom, jímž zaniklo členství. Ručební povinnost Pova trvala tedy do konce roku 1922 a vztahovala se podle § 78 zákona na všechny závazky družstva, které toto na se vzalo do dne vystoupení Pova, tedy do 31. prosince 1921.

Společenstvo usneslo se na valné hromadě dne 4. června 1922 na likvidaci a to jak z protokolu o valné hromadě vychází za příčinou sloučení s jinými dvěma výrobními družstvy.

Jak se likvidace vyvíjela, o tom nepodávají spisy žádného vysvětlení, že by však byl býval do konce roku 1922 zjištěn schodek, nekrytý iměním družstva a přikročeno k jeho reparitici na jednotlivé členy, což u družstev s ručením obmezeným i za likvidace (tedy nejen v případě konkursu) dlužno připustiti (srov. judikát nejvyšš. soudu vídeňského č. 175 a rozhodnutí č. 4609, sb. nejv. s.) nebylo tvrzeno.

Konkurs byl však vyhlášen a tím zrušeno i družstvo (§ 36. č. 3. družst. zák.) teprve 31. prosince 1924, tedy dávno po zániku členství a ručební povinnosti Povy. Podle § 3 třetí odstavce nařízení ze dne 21. března 1918 č. 105 ř. z. jsou však k doplatkům po případě až do plné výše svého ručení (§ 76 družst. zák.) zavázáni členové společenstva, jichž ručení v době zrušení družstva ještě nepominulo.

Nelze tedy vymáhati doplatky ty ani na Povi. Ale ani zvýšené členské podíly nemohlo společenstvo na něm vymáhati i kdyby byl býval vázán usnesením valné hromady ze dne 27. února 1921, neucínilo-li tak do uplynutí doby ručební (srov. rozhodn. č. 5057 sb. nejv. soudu).

Pominul-li tedy i tento závazek již koncem roku 1922, nemohl oživnouti ani vyhlášením konkursu v roce 1924.

Bylo proto rozhodnuto, jak se stalo. —r—

Z E D N E

Sdělení redakce. Náš šefredaktor pan prof. Dr. Emil Svoboda oznámil nám, že pro nával neodkladných prací vzdává se po nějaký čas řízení našeho časopisu a že pravděpodobně v září t. r. ujme se opět vedení časopisu. — Litujeme velice tohoto rozhodnutí, neboť ztrácíme tím — aspoň na čas — hlavní naši podporu i bude třeba, abychom rozšířili redakční kruh a se vším úsilím se přičinili, udržeti náš list na dosavadní vysoké úrovni.

Úmrtí. Z řad našeho členstva odešli dva vynikající kolegové: notář Hynek Fügner v Klatovech, zemřel 21. prosince 1927 ve věku 76 roků. — Jmenován byl v roce 1884 pro Vimperk a přeložen v roce 1898 do Klatov. — Zesnulý byl členem býv. Plzeňsko-Písecké komory notářské a po její sloučení též členem pražské komory do roku 1917. — Dne 8. ledna 1928 zemřel Roman Hruška, notář v Nepomuku, ve stáří 64 roků; jmenován byl pro Plánci v roce 1900, kdež působil do svého přeložení do Prahy do roku 1918, odkudž byl k své žádosti přeložen v roce 1923 do Nepomuku. — Budiž čest jejich památce.

Soudní komisařství. Poměry při projednání pozůstalosti se stále horší na neprospěch náš. — Ze všech stran docházejí nás stesky notářů a zejména v Praze téměř veškeré věci pozůstalostní jsou notářům odebrány a projednávány advokáty písemně. — Ve věci intervenovala notářská komora pražská, byvši k tomu též splnomocněna českými i německými komorami, dne 21. prosince m. r. u pana ministra spravedlnosti, jakož i u referenta a vylčila jim neblahé poměry notářů co soudních komisařů. Deputaci dostalo se ujištění, že i ministerstvo samo pokládá poměry ty za neudržitelné a slíbilo vyjítí naší stížnosti co možno vstříci. Bylo by záhodno, aby notář, bude-li vyzván vrátiti spisy soudu proto, že strana prohlásila, že projedná si pozůstalost písemně, proti tomuto usnesení se ohradil a podal event. stížnost, neboť ustanovení, že strany projednají si pozůstalost samy, jež obsaženo jest v zákoně ze dne 1. dubna 1921 čís. 161, bylo zrušeno. — Ovšem mohou strany projednati si písemně, t. j. podati výkazy pozůstalostní písemně vyhotovené, avšak máme za to, že dosud není zrušeno min. nař. ze dne 7. května 1860 čís. 120 ř. z. — Podle tohoto nařízení, zrovna tak jako podle zákona ze dne 8. června 1923 č. 123 mají v místech sídla sborového soudu veškeré úkony soudního komisařství, jak vyjmenovány jsou v § 183 n. ř. z roku 1855, dosud platného, svěřovány býti notářům a tak, i když strana podává výkaz písemně, má soud postoupiti výkazy ty notáři ku prozkoumání. V případě, že soud notáři již projednání pozůstalosti svěřil, není oprávněna strana žádati, aby projednání to mu bylo odňato, poněvadž v místech sídla sborového soudu musí býti úkony soudního komisařství svěřeny notáři a v místech soudu okresního jest ponecháno na vůli soudů svěřiti úkony ty notáři a strana nemá právo určovati, zdali tak soud učiniti smí čili nic. Některé soudy také skutečně toto stanovisko zcela správně zaujímají a odmítají dokonce žádost stran, aby pozůstalost notáři svěřená, byla mu odňata. Jest naší povinností, hájiti toto své právo do všech důsledků. Stát nemůže přece od nás žádati, abychom sepisovali spoustu úmrtních zápisů zdarma a projednávali pozůstalosti pouze chudých neb méně zámožných. — Máme zajisté nárok, abychom za tuto svou činnost, nezištnou a bezpříkladnou, byli honorováni aspoň tím, že nám soud svěří také projednávání pozůstalosti po bohatých. Chce-li dědic přibrati si právního zástupce-advokáta, zajisté žádá mu v tom nezabraňuje, naopak, jest nám notářům to vítáno, poněvadž máme menší zodpovědnost, ale, může-li dědic platiti si zástupce, může zajisté také platiti nepatrný poplatek za projednání notáři. Jednání advokátů, kteří výslovně soudu navrhuji, aby pozůstalost byla notáři odňata, není jistě nikterak kolegiální. Měli by uvážiti, že notář jest povolán pracovati zásadně jen ve věcech nesporných a když advokátům ponechána jest ohromná, rozsáhlá agenda sporná, trestná a správní, neměli by vylučovati notáře z agendy nesporné.

Přesídlení. Notářská komora pražská přesídlila z dosavadních místností na Václavském nám. do Jindřišské ul. č. 18.

Zpráva o valné schůzi Mor.-slezského odb. spolku čsl. notářů v Brně, konané dne 11. pros. 1927 v Brně. Schůzi zahájil o 10. hod. místostarosta dr. Togner uctěním památky zemřelých členů spolku v minulém správním roce a to notářů: starosty našeho odboru dra Emanuela Lisky z Brna, Rudolfa Vodičky z Blanska a Oskara Zapletala ze Zlíma. Poté udělil slovo panu dru Rudolfu Dominikovi, profesoru právnické fakulty Masarykovy university v Brně, který se vzácnou ochotou uvolil se přednáseti na valné schůzi o novém směnečném zákoně, který v Národním Shromáždění právě se projednává. Pan profesor v poutavé a velmi instruktivní přednášce nastínil nejprve krátce historický vývoj na našem území platných směnečných předpisů, obšírněji zmínil se o snahách zavésti jednotný světový mezinárodní směnečný řád a důkladně vysvětlil důvodovou zprávu a zásady, na nichž osnova spočívá. Postupně probral jednotlivé paragrafy osnovy, poukazuje na rozdíly s ustanoveními směnečného řádu v hist. zemích platného a vysvětlil jejich genesis. Pan předseda poděkoval přednášejícímu za jeho výstižnou přednášku, která seznámila nás s nově tvořícím se zákonem, pro nás velmi důležitým, a která s pozorností byla vyslechnuta, jak svědčila o tom debata o různých bodech se rozvinuvší. Za zemřelého starostu dra Emanuela Lisku podal zprávu o činnosti odboru jednatel dr. Stanislav Bílek, který po zmínce o změnách a pohybu v našem stavu na Moravě a ve Slezsku během posledního správního roku promlouvá o pravidelných měsíčních schůzkách našeho odboru v Brně za poslední rok konaných, jichž účastnilo se průměrně